

Zeg, wat doen we nou met moeder?

Kerstspel in twee bedrijven en een proloog

door

CEES VAN BROEKHOVEN

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **ZEG, WAT DOEN WE NOU MET MOEDER?** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **CEES VAN BROEKHOVEN** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2015 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **9** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

To – een weduwe

Jaantje – haar ongetrouwde, oudste dochter

Jan – haar oudste zoon

Ria – de vrouw van Jan

Coby – haar jongste dochter

Frans – de man van Coby

Ben – haar jongste zoon

Co – haar broer

Aida – de vriendin van Ben

5 dames, 4 heren

Alle overeenkomsten en/of gelijknissen van de ten tonele gevoerde figuren met bestaande personen berusten geheel op toeval.

OPMERKINGEN:

Het toneel: Het toneel laat de eetkamer zien van een middenstands-gezin. Tegen één van de wanden staat een dressoir of een andere soort bergmeubel. De verdere meubilering bestaat uit een eettafel met daarbij behorende stoelen. Er is een deur naar de overige vertrekken. In de eetkamer is een telefoon aanwezig. Verdere aankleding naar eigen inzicht.

De tijd: Het spel speelt zich af in de kersttijd van 19-nu.

De plaats: Het spel is gesitueerd in een kleine provincieplaats ergens in Nederland.

De proloog: handelt een paar weken voor Kerstmis.

De proloog: wordt met gesloten voordoek gespeeld op het voor-toneel. Links en rechts op het voortoneel staat een piedestal met daarop een telefoon.

De kans is natuurlijk erg groot dat er niet voldoende ruimte is op het voortoneel. In dat geval kan gekozen worden voor de volgende oplossingen:

- het voordoek gaat open
- To zit aan tafel en speelt patience
- Jaantje en Coby (later Jan) komen links, resp. rechts, op uit de mateaux
- na de telefoongesprekken gaan zij weer via de mateaux af

Beide bedrijven spelen zich af in de eetkamer.

Het eerste bedrijf speelt zich af de dag voor Kerstmis.

Het tweede bedrijf handelt op eerste kerstdag.

Na het eerste bedrijf dien, desgewenst, een korte verkleedpauze ingelast te worden, zodat iedereen op zijn paasbest aan de kersttafel kan verschijnen.

PROLOOG

Jaantje komt op zij gaat naar de telefoon en draait een nummer. Als de bel een paar keer over is gegaan, komt Coby op. Zij neemt de telefoon van de haak.

Coby: Met mevrouw Musters.

Jaantje: Ja, Coby. Hier met Jaantje.

Coby: Hé hallo. Hoe is 't?

Jaantje: Ja goed geloof ik, hé. Zeg, maar wat doen we nou met moeder?

Coby: Wat? Wanneer?

Jaantje: Nou, met Kerstmis.

Coby: Met kerst? Daar heb ik eigenlijk nog niet aangedacht. Toch net als anders zeker?

Jaantje: Ja, dat vind ik ook. We moeten maar gewoon doen, vind je niet? Het is tenslotte de eerste keer zonder vader. Het lijken me toch al moeilijke dagen voor moeder. Wat denk je zal Frans het ook goed vinden?

Coby: Ik heb het er nog niet met hem over gehad; maar dat zal wel hoor. *(lachend)* Die is niet zo moeilijk. Zeg, is het menu veranderd of blijft dat hetzelfde?

Jaantje: Hetzelfde. Jullie zorgen voor de drank en de groenten, Jan voor de biefstukken, ik voor de garnalen en ma voor de rest.

Coby: Moeten we Jan nu alweer de biefstukken laten betalen?

Jaantje: Hij heeft geld genoeg. En je moet maar zo denken; hoe harder hij klaagt hoe beter het hem gaat.

Coby: En weer de dag voor Kerstmis bij moeder brengen zeker?

Jaantje: Ja dat is goed. Maar we zien elkaar voor die tijd nog wel. Dan zal ik Jan nog wel even bellen. Dag.

Coby: Dag. *(Coby legt neer en gaat af. Jaantje legt ook neer en draait direct een ander nummer. De telefoon gaat een paar keer over. Jan komt op en neemt de telefoon van de haak)*

Jan: Van Loenhout.

Jaantje: Ja, Jan, met Jaantje. Hoe is het?

Jan: Druk.

Jaantje: Ja natuurlijk, op de zaak. Iedereen wil voor Kerstmis nog nieuw ondergoed.

Jan: En ik loop van de ene commissievergadering naar de andere. De politiek kijkt niet naar seizoenen.

Jaantje: Ach ja, meneer het gemeenteraadslid. Zeg, maar wat doen we nou met moeder.

Jan: *(fel)* Wat? Wanneer?

Jaantje: Nou, met Kerstmis?

Jan: Wat met Kerstmis?

Jaantje: Nou, Coby en ik dachten dat we maar gewoon thuis moesten gaan eten. Net zoals toen vader nog leefde.

Jan: Dat komt dan slecht uit. Ria en ik wilden eens een keer uit eten gaan. Het is al zoveel jaren precies hetzelfde, en nou pa er niet meer is...

Jaantje: Moeten we de banden strak houden, Jan. Stel je voor uit eten gaan. Dat kan je toch niet maken. En wanneer wilde je dan naar moeder gaan?

Jan: 's Middags, een uurtje of zo.

Jaantje: O, nou, dat zal indruk maken in de stad. Het raadslid dat iedere week minstens één keer in de krant komt, laat met Kerstmis zijn arme oude moeder alleen zitten. Mooie reclame voor jezelf, Jan!

Jan: *(na even)* Ja, je hebt misschien wel gelijk.

Jaantje: Oude vrijsters, zoals ik, hebben altijd gelijk. O ja, en de boodschappen doen we zoals andere jaren.

Jan: *(boos)* Moet ik alweer voor de biefstukken zorgen?

Jaantje: Jullie verdienen toch met z'n tweeën.

Jan: Maar het moet wel uit één zaak komen.

Jaantje: Dan verkoop je maar wat washandjes extra. Niet zeuren, hoor Jantje. Ik bel nog wel met Ria om een en ander te regelen. Dag.

Jan: Ja, salut. *(Jan legt de hoorn neer en gaat af. Jaantje legt de hoorn neer en zegt in het afgaan)*

Jaantje: Wat is het toch een flauwe zeurpiet.

EERSTE BEDRIJF

To en Jaantje zitten aan tafel. To speelt patience en Jaantje is bezig met een kerstukje.

To: Wat ik nog vragen wilde, je weet toch wel zeker dat iedereen wilde komen. Ik bedoel, ik kan het best begrijpen dat Coby en Frans op eerste kerstdag eens een keer bij Frans zijn ouders willen gaan eten.

Jaantje: Ben je gek! Coby was het helemaal met me eens. En trouwens, ik weet niet of u het al eens gemerkt hebt, Frans doet alles wat Coby zegt. Wat dat betreft is het een rare.

To: Ach, het is een goede jongen.

Jaantje: Maar hij mag toch wel eens laten zien dat hij de baas in huis is. Zou hij op zijn werk ook zo zijn, vraag ik me wel eens af. Ik bedoel, dat ie maar alles pikt van zijn personeel.

To: *(zuchtend)* De tijden zijn veranderd, kind. Ze zijn niet allemaal zoals je vader was.

Jaantje: Maar vader was toch geen baas?

To: Nee, dat niet, maar het moest wel gebeuren zoals hij het wilde. Ach kind, als je meer dan dertig jaar met iemand getrouwd bent dan weet je echt wel wat ze willen, ook al zeggen ze niets. En Jan, vond jij het ook goed?

Jaantje: Nou, eigenlijk wilde hij uit eten gaan. *(vlug)* Maar ik kon wel merken dat hij dat eigenlijk liever niet wilde. Je zult zien; dat is allemaal opgestookt door Ria. Die heeft het toch ook wel hoog in haar bol gekregen sinds Jan in de gemeenteraad zit. *(schamper)* Stel je voor zeg, nu denkt ze dat ze er bij hoort. Het is bij haar ook alleen maar om gezien te worden. *(lachend)* Ze kan het Frans op de menukaart niet eens lezen. Affijn, ze is altijd al verwaand geweest. Ik was er pas in de winkel om een onderjurk te kopen en omdat de vrouw van wethouder Dingemans binnenkwam, liet ze me verder door dat rare winkelmeisje helpen.

To: Die is toch ook van de Partij voor Stad en Land.

Jaantje: Ja nou, en wat zou dat?

To: Misschien moesten ze wel politieke geheimen uitwisselen.

Jaantje: *(niet begrijpend)* Wat bedoelt u nou, ma?

To: Ach kind, als je meer dan dertig jaar... Weet ik veel.

Jaantje: Die is trouwens ook omhoog gevallen die van Dingemans. *(kijkt naar het kaartspel)* Ma, wat doet u nu? U legt een zwarte boer op een zwarte vrouw!

To: *(ondeugend)* Wat geeft dat nou, gun die mensen ook een pleziertje.

Jaantje: Ma toch! Maar goed, ze komen in ieder geval. Dan zijn we dit

jaar voor het eerst met ons zevenen: u en ik, Jan en Ria, Coby en Frans en Ben. Waar is hij trouwens, Ben?

To: Die is kersttakken gaan halen in het bos om het huis wat te versieren.

Jaantje: Hè, waarom nou niet eens een boom?

To: Daar had je vader zo'n hekel aan. Ik ook trouwens. Al die rommel in huis. Met de grote schoonmaak in het voorjaar dan vind je nog van die naalden.

Jaantje: Hoe was zijn kerstrapport?

To: Van Bennie? Nou ja, het houdt niet over. Maar hij heeft het ook niet gemakkelijk gehad natuurlijk. Eerst die ziekte van pa en toen...

Jaantje: Daar moet u toch wat van zeggen. Zo'n snotneus! U heeft al genoeg aan uw hoofd en dan moet daar niet dat gezeur van zo'n kun bijkomen.

To: Hij is verliefd, Jaantje.

Jaantje: *(verbaasd)* Ben?? *(de bel gaat)* Ik ga wel even. Dat zal Ria van Jan wel zijn. *(Jaantje gaat af. To speelt nog steeds met de kaarten Jaantje komt even later terug met Jan. Jan komt gehaast binnen. Hij heeft zijn jas nog aan. Hij ijsbeert door de kamer)*

Jan: Is Ria er nog niet! We hadden om kwart over vijf hier afgesproken. *(kijkt op zijn horloge)* O, het is pas vijf over.

To: Dag Jan, jongen. Ja, het is vandaag natuurlijk druk in de winkels. Bij jou in de zaak niet?

Jan: Die drukte hebben we op de koopavonden al gehad. Hè, als ze nu maar opschiet.

Jaantje: Wat een haast. Je hoeft toch nergens naar toe op kerstavond?

Jan: Jawel, wethouder Dingemans geeft om zes uur een kerstborrel voor de fractie en Ria moet zich nog omkleden.

Jaantje: *(schamper)* Wat een tijd!

To: *(leuk)* Loopt ze er dan zo schandalig bij, jongen?

Jan: Ma, u weet best wat ik bedoel. Je hoort je nu eenmaal te kleden voor zo'n gelegenheid.

Jaantje: Ik zei juist nog tegen moeder; sinds jij met die politiek bezig bent, wordt Ria toch ook maar overal mee naar toegesleurd.

Jan: Maar dat vindt ze niet erg, hoor. Ria steunt me enorm in de zaak en voelt zich erg betrokken bij mijn politieke werkzaamheden. *(trots)* Ze is ook pas toegetreden tot de platform voor vrouwen en de politiek.

To: *(leuk)* Dan mag ze wel oppassen dat ze geen kou vat.

Jan: Hoezo?

To: Nou, op een platform kan het best tochten en zeker in de winter.

Jan: *(belerend)* Zo'n platform is een praatgroep, ma. Daar bespreken ze zaken die wij in de raadscommissies en zo ook bespreken.

To: O, ik dacht dat ze op het bordes van het stadhuis op jullie gingen staan wachten tot jullie uitgezeverd waren.

Jaantje: *(deftig)* Ma, in de politiek wordt niet gezeverd maar gediscussieerd.

To: O, neem me niet kwalijk. Maar dan wordt er toch wel erg lang gediscussieerd waar dat nieuwe winkelcentrum moet komen met zo'n parkeergarage.

Jaantje: *(fel tegen Jan)* Zeg dat wel!! *(lief tegen To)* Wat zal dat fijn zijn als dat nieuwe winkelcentrum hier in de buurt kwam, nietwaar ma. Daar achter het huis van ome Co, weet je wel. Dan had u alle winkels lekker dicht in de buurt. Dan zou u daar zo naar toe kunnen lopen.

Jan: *(fel)* Nou gaan we niet weer beginnen, hè Jaan. Ik heb al vaak genoeg uitgelegd hoe de politieke standpunten liggen.

Jaantje: *(quasi verbaasd)* Ja? Dat ben ik alweer vergeten.

Jan: *(kwaad)* Zeg, ben jij van plan om morgen ook zo te doen? Dan kan het gezellig worden. Dan had ik toch beter met Ria kunnen gaan eten bij "De Griffioen".

Jaantje: *(pesterig)* Nou lekker, snottière-à-la-peuternaise en poèpjes-du-chef. *(zij steekt het kaarsje van het kerststukje aan)*

Jan: Jessis, pestkop.

To: *(blaast het kaarsje uit)* Het is duidelijk nog geen Kerstmis. Jullie zijn ook nog niets veranderd. Als jullie zo bezig zijn is het juist of de tijd twintig jaar heeft stil gestaan. Denk eraan; morgen is het Kerstmis.

Jan: Nou, gezellig. *(ploft bokkend op een stoel)*

To: *(vermanend)* Jan!!

Jaantje: Moet je hem daar nou zien zitten.

To: Jaan, houd je mond. *(de bel gaat)* En ga open doen. *(Jaantje gaat lachend af)* Je moet je niet zo laten opjutten, jongen. Ze plaagt je maar een beetje.

Jan: Zou ze die kinderen op school ook zo pesten. Ze is ook niets veranderd. Vroeger was ze al zo. Dat ze me met rust laat. Ik werk me rot voor de zaak en voor de stad en zij zit me altijd dwars. Dachten jullie nou werkelijk dat het altijd even leuk was om in de gemeenteraad te zitten. Het gaat de laatste tijd alleen maar over groen, groen en nog eens groen. Vandaag of morgen mag je nog geen wind laten als je geen hinderwetvergunning hebt. Wat interesseren mij al die milieutoestanden. Ik heb destijds; ja, tegen wethouder Dingemans gezegd omdat ik wil dat er meer volk naar de stad komt. Want dat komt de zaak ook ten goede. En als het de zaak goed gaat, dan gaat het ons allemaal goed. Dat ze dat niet snapt, die ouwe vrijster. *(de deur gaat open en Jaantje komt binnen samen met Ria. Jan staat op als Jaantje weer binnenkomt)*

Jaantje: *(samen met Jan)* Ouwe vrijster. Had je het over mij broertje?
Je kan toch wel tegen een beetje plagen.

Ria: Dag moeder, zo ik heb de biefstukken. *(haalt een pakje uit haar boodschappentas en legt het op tafel)*

Jan: Hoeveel was het?

Ria: *(hautain)* Ik geloof niet dat dat belangrijk is, Jan.

Jan: *(verontwaardigd)* Ik mag het toch wel weten?

Jaantje: Ja, als ze op zijn.

Jan: Het is toch van mijn geld betaald.

Ria: *(idem)* Van ons geld, Jan. Is het nog druk geweest vanmiddag? Bij de slager was het ontzettend druk. Goed dat ik vooraf besteld had. En dan snap je sommige mensen niet, hè, die gaan pas als ze aan de beurt zijn verzinnen wat ze zullen eten. Dat houdt zo op in een winkel.

Jaantje: Dacht jij dat je bij de visboer direct aan de beurt was? Ik denk dat ik wel een half uur heb staan wachten. En weet je waar ik nog zo kwaad om geworden ben? Dan komt daar dat katwif van wethouder Dingemans binnen en ze zegt: Ik heb alleen maar een flesje cocktailsaus nodig. Ik mag wel even voorglippen, hè? Laat ze dan naar Albert Heijn gaan, daar kan ze het zo van de plank pakken. *(Jan en Ria negeren dit verhaal)*

To: *(in gedachten)* Ik heb nog nooit cocktailsaus gekocht. Dat zat altijd bij pa in het kerstpakket.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto